

Dagsorden for kaffemøde med byrådspolitikkere i Odsherred

1. Præsentation
2. Debat
3. Videre forløb

Vi er positive overfor hav-vindmøller generelt. Vi er dog meget kritiske i forhold til størrelse og den meget kystnære placering af Klintebjerg Havvindmøllepark. Det vil vi gerne gøre det politiske niveau i Odsherred kommune opmærksom på, således at kommunen forhåbentlig kan afgive et så oplyst hørings svar som muligt. Det er vores opfattelse, at Andel umiddelbart har holdt sig inden for gældende lovgivning i åben dør-ordning per 30. juni 2022, men ikke taget højde for intentionerne i den ny justerede lov for åben dør-ordning gældende per 1. juli 2022.

Link til energiselskabet Andels ansøgning om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen til Klintebjerg Havvindmøllepark

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/klintebjerg_havvindmoellepark_-_ansoegning_om_forundersoegelsestilladelse_via_aaben_doer-modellen.pdf

Klintebjerg Havvindmøllepark er gigantstor og kystnær

- Klintebjerg Havvindmøllepark er en gigantstor kystnær vindmøllepark ud for et udsigtsfredet areal, og med naturmæssige gener for en ca. 50 km bred kyststrækning langs hele Odsherreds nordkyst, som er noget af Danmarks fineste kyst mod Kattegat.
- Der er tale om at placere 39 af verdens største vindmøller med en højde på 256 meter (samme højde som pylonerne på Storebæltsbroen) i en afstand af kun 8-18 km fra kysten. Alle 39 møller vil være synlige i fuld højde langs hele Odsherreds nordkyst – fra Korshage til Gniben. Der er tale om kategori 6 vindmøller, der er blandt verdens største. Pt findes ingen møller af denne størrelse opstillet i Danmark – heller ikke i fjernzoner
- Til sammenligning:
 - Klintebjerg Havvindmøllepark (2029), 585 MW, 256 m, 8 km til land, 84 km² (åben dør-ordning, lille og kystnært)
 - Kriegers Flak (2021), 604 MW, 188 m, 15 km til Møns Klint, 35 km til Stevns Klint, 110 km² (statslig udbud, centralt reserverede havareal-**Danmarks største eksisterende havvindmøllepark**)
 - Hesselø Havvindmøllepark (2029), 800-1000 MW, 210-280 m, 30 km til Sjællands kyst (statslig udbud, centralt reserverede havareal)

Energistyrelsen/Folketinget anbefaler at store møller placeres langt fra land og i energi-øer

- *"Havmølleparker med meget store møller vil i givet fald blive betydelige anlæg med en visuel indflydelse på omgivelserne, der overgår alle andre kendte bygninger og anlæg"*
- *"En udpræget spredning med mange, mindre havmølleparker vil nødvendigvis få væsentlige miljømæssige og visuelle konsekvenser, fordi de vil berøre mange områder"*
<https://www.ft.dk/samling/20061/almdel/epu/bilag/197/367693.pdf> ("Fremtidens Havvindmølleplaceringer 2025" af Birk Nielsen for Energistyrelsen)
- *"I nærzonen vil møllerne kunne ses tydeligt og opfattes som værende tæt på. De enkelte møller, deres vinger og rotation fremstår tydeligt"*
- *"Nærzonen er defineret som det område, hvor vindmøllerne er det dominerende element i landskabsbilledet og deres proportioner tydeligt overgår andre landskabslementer"*
https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/visualisering_af_kystnaere_moeller.pdf ("Kystnære havvindmølleplaceringer" af SWECO for Energistyrelsen)
- En nærzone, mellemzone og fjernzone omkring en 260 m høj mølle er hhv. 0-18 km, 18-34 km eller > 34 km. Man må derfor forvente at så store møller placeres mindst ca. 34km fra land
<https://www.ft.dk/samling/20061/almdel/epu/bilag/197/367693.pdf> ("Fremtidens Havvindmølleplaceringer 2025" af Birk Nielsen for Energistyrelsen)
- *"Med klimaaftalen af 22. juni 2020 blev det besluttet at åbne et nyt kapitel i dansk havvindsudbygning, hvor Danmark påbegynder et paradigmeskifte fra enkeltstående havvind-mølleparker til energiøer, der skal sikre en mere effektiv udnyttelse af havvindressourcerne"*
<https://kefm.dk/Media/637582170712860230/Aftaletekst%20-%20justering%20af%20åben%20dør-ordning.pdf> (Aftale om justering af Å.D.-ordningen for VE-anlæg på havet af 2. juni 2021)

Åben dør-ordningen tiltænkt små og kystnære projekter uden for den centrale udbudsprocedure

- Projektet er ansøgt under "åben dør-ordningen", der blev etableret i 1999 og var tiltænkt små og kystnære projekter, som ikke indgår i den centrale udbudsprocedure, eller projekter, der bygger på opdagelse af nye områder, som heller ikke indgår i den centrale udbudsrunde. Formålet med ordningen var blandt andet at understøtte en markedsudvikling til at fremme effektiviteten i produktionen af- og udbygningen med vedvarende energi, jf. analyse af åben dør-ordningen fra 2021 https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/analyse_af_aaben_doer-ordningen.pdf ("Analyse af åben dør-ordningen", Energistyrelsen)
- Åben dør-ordningen blev justeret ved lov gældende fra 1. juli 2022 for at rette op på diverse ubalancer. Her blev indført en række skærpede krav og **en kommunal veto**. Dog behandles projekter ansøgt før denne dato efter hidtil gældende lov. Bemærk at Andels ansøgning er fra 30. juni 2022, og behandles derfor efter hidtil gældende regler <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/202113L00138> (Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi)
- Energistyrelsen modtog 43 ansøgninger i 2. kvartal 2022 svarende til mange års ansøgninger. Yderligere er der er intet til hinder for at taberne i den centrale udbudsproces efterfølgende kan ansøge om ligeså store projekter i åben dør-ordningen
- Som almindelige borgere og lodsejere er det vores opfattelse at Klintebjerg Havvindmøllepark
 - med verdens største møller (256 m) ikke kan karakteriseres som "små og kystnære projekter", og derfor strider imod lovens intentioner
 - med et stort antal møller (39) ikke kan karakteres som "små og kystnære projekter" og derfor strider imod lovens intentioner
- Som lodsejere/borgere i kommunen, mener vi, at det er en hån at betegne Andels projekt som "lille og kystnært", når det omfatter gigantiske møller og i et højt antal – det strider imod lovens intentioner.

Odsherred Kommune har indsigelsesret i åben-dørordningen for projekter inden for 15 km fra kysten

- Indsigelsesretten (efter nuværende lovgivning) betyder konkret følgende:
 - *”Kommunerne kan gøre indsigelse mod, at der gives tilladelse til en kystnær havvindmøllepark opstillet under åben dør-ordningen. Indsigelsesretten blev pr. 1. juli 2019 udvidet fra 8 km til at gælde for havvindmøller, der planlægges placeret op til 15 km fra kommunes kyststrækning.”*
 - *”Hvis en kommune gør indsigelse, skal sagen tages op i Folketingets Klima-, energi- og forsyningsudvalg, hvorefter ministeren træffer afgørelse. Der kan være tilfælde, hvor en kommune ikke ønsker en kystnær havvindmøllepark, men hvor parken alligevel bør opstilles, f.eks. på grund af nationale hensyn. I så fald giver ministeren en forundersøgelsestilladelse.”*

<https://ens.dk/ansvarsomraader/vindenergi/aaben-doer-ordningen-havvindmoeller/information-projektudviklere-om-aaben> (Energistyrelsen, 2022)

- Den justeret lov om åben-dørordningen, gældende fra 1. juli 2022
 - Kommunal vetoret
*”Den kommunale indsigelsesret ændres til en vetoret for kommuner beliggende inden for 15 km fra et projekt. Fremtidige projekter kan således kun gennemføres, hvis der kan opnås kommunal opbakning hertil fra samtlige berørte kommuner. **Den kommunale vetoret har til formål at øge den lokale opbakning til projekterne.**”* (gælder dog ikke for Klintebjerg Havvindmølleprojekt, da ansøgt per 30. juni 2022)

<https://kefm.dk/Media/637582170712860230/Aftaletekst%20-%20justering%20af%20åben%20dør-ordning.pdf>

(Aftale om justering af Å.D.-ordningen for VE-anlæg på havet af 2. juni 2021)

Bemærkninger til lovforslaget for den justeret lov om åben dør-ordningen

- **3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser:**

”Med lovforslaget implementeres den politiske aftale af 2. juni 2021 om justering af åben dør-ordningen for VE-anlæg på havet. Med aftalen vil den kommunale indsigelsesret blive ændret til en vetoret for kommuner beliggende inden for 15 km fra et område, hvor opstiller søger om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen. Erfaringen fra tidligere åben dør-projekter har vist, at der kan være udbredt borgermodstand mod de kystnære havvindmølleprojekter. Dette er bl.a. kommet til udtryk gennem store mængder kritiske hørings svar, borgermøder, foreningsdannelse mod kystnære havvindsprojekter, mediedækning samt henvendelser til Energistyrelsen og klima-, energi- og forsyningsministeren. Modstanden retter sig særligt mod visuelle påvirkninger og den betydning, en kystnær havvindmøllepark vil have for oplevelsen af naturen i området, som af lokalbefolkningen og sommerhusejere anses for at være af landskabs- og naturkvalitetsmæssig betydning. Hertil kommer bekymring for støj fra vindmøllerne og påvirkning af dyrelivet ved kystområder. Den store modstand og kritik, der er modtaget på tidligere projekter, har bl.a. ført til indførelsen af reglerne om den kommunale indsigelsesret. Med forslaget om at ændre den kommunale indsigelsesret til en kommunal vetoret sikres, at der fortsat vil kunne gennemføres projekter igennem åben dørordningen, men alene i de tilfælde, hvor der vil kunne opnås kommunal opbakning dertil. Det vil således fortsat være muligt for lokale initiativgrupper og andre private aktører at ansøge om projekter under åben dør-ordningen”. <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65781> (se,

dokument: Udkast til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, Energistyrelsen 08.02.2022)

Placering af Klintebjerg Havvindmøllepark strider imod fredningen af Klintebjerg og Fladvandet af 12.12.2019

Uddrag af fredningen:

"At bevare og forbedre de landskabelige værdier i området, herunder at sikre at landskabet fremtræder som et åbent kystlandskab med lav bevoksning, solitære træer samt mindre kratbevoksninger og spredte trægrupper, der vedvarende sikrer udsyn til havet."

"At sikre og forbedre offentlighedens adgangsmuligheder til naturen og værdifulde udsigter i fredningsområdet."

"At bevare områdets særprægede geologi og give mulighed for formidling heraf."

"Fredningsområdet skal bevares i sin nuværende tilstand"

"Det er derfor af stor betydning at bevare Klintebjerg og det omkringliggende landskab åbent, dynamisk og tilgængeligt"

Forslaget er i direkte modstrid med fredningens formål

Fredningen af Klintebjerg (1967) og Den udvidede fredning af Klintebjerg og Fladvandet (2019) er i høj grad en landskabs- og udsigtsfredning, hvor det mange steder i fredningskendelsen understreges, at netop det åbne kystlandskab er fredningens centrale naturværdi. Det fremgår af fredningskortet, som markerer de vigtigste og prioriterede udsigter, at udsigten direkte mod nord fra Klintebjergs spids er den vigtigste udsigt. Her er der en panoramaudsigt i en vinkel på anslået 250 grader over Kattegat.

<https://www2.blst.dk/nfr/08185.00.pdf> (Fredningskendelse 12.12.2019 af Klintebjerg og Fladvandet, Miljø og Fødevarerklagenævnet)

Placering af Klintebjerg Havvindmøllepark strider imod fredningen af Klintebjerg og Fladvandet af 12.12.2019 (fortsat)

Forslagets placering af kabelkorridor strider mod fredningen

Forslaget markerer en kabelkorridor direkte ind i fredningsområdet, og er derfor i strid med fredningskendelsens paragraf 6, hvor det fremgår at der ikke må etableres faste anlæg og konstruktioner i området

Forslaget vil underminere pleje af fredningen

Fredningen indebærer – som alle fredninger – en indskrænkning i lodsejernes almindelige ret til at råde over deres ejendom.

Det er indlysende at de meget restriktive krav til bebyggelse og bevoksning af hensyn til udsigterne ikke er forenelige med en voldsom visuelt forringende påvirkning af samme udsigter.

Odsherred kommunes naturteam er ved at udvirke en plejeplan for områdets beplantning, således at udsigterne vedligeholdes og stisystemerne opretholdes, så alle kan færdes og nyde området.

Andels ansøgning udelader fredningen fra beskrivelsen af de Miljø og planmæssige forhold

Andels ansøgning udelader fredningen fra beskrivelsen af de miljø og planmæssige forhold. Forslaget tager ikke højde for fredningens eksistens i sit afsnit om de miljø- og planmæssige forhold der er gældende for forundersøgelsesområdet, hvilket må anses for at være en fejl.

En havvindmøllepark af det foreslåede omfang mht. afstand til kyst, møllehøjde og antal møller vil være uforeneligt med fredningen.

Klintebjerg – blandt Top 5 rekreative områder i kommunen

- Klintebjerg udpeget som at have et særlig potentiale for landskabsoplevelse (12.2021)
<https://borgernet.odsherred.dk/da-DK/projects/praesentation-af-potentialevurdering-1> (Odsherred Potentialevurdering, den strategisk-fysiske udviklingsplan for turisme- og oplevelsesøkonomien i Odsherred, 12.2021)
- Ifølge turistchef for Visit Odsherred, Claus Rex, er Klintebjerg et utroligt attraktivt og spektakulært område, som ligger i top 5 naturoplevelser i Odsherred. Turistchefen beskriver yderligere området således:
 - Stejle stier, kystnært flotte udsigter over landskabet til Kattegat med masser af frisk havluft gør Klintebjerg til et populært udflugtsmål
 - Unik spot for solnedgang over Kattegat
 - Istidslandskabet, hvor man kan se alt fra fladland, overdrev og smeltevandkløfter på et koncentreret areal
 - Historisk med kalkbrydning, teglfremstilling og udskibning (1752-1957)
 - Vandreture på skrænter, langs kysten og til Sonnerup skov
 - Del af UNESCO Global Geopark Odsherred

Yderligere kommentarer til Andels ansøgning

- Vi mener, at der også bør gøres rede for de støjmæssige gener – både højfrekvens og lavfrekvens. Det er velkendt at vindmøller skaber støj, og dette er en stress faktor – og det er ikke godt nok kun at forholde sig til gældende støjgrænser. Vil en så stor vindmøllepark tæt på land føles som baggrundsstøj fra en motorvej? Og hvad vil de langsigtede konsekvenser være for stressniveauet hos både dyr og mennesker (f.eks marsvin, strandfiskeri og beboere)

Andels visualisering af havvindmøllernes størrelse set fra land. Vi mener, at de er underdrevne

Vores visualisering lavet på baggrund af Birk Nielsens ”Fremtidens havvindmølleplaceringer 2025”

Ca. 12 km fra Nyborg Gl. Færgehavn færgeleje til nærmeste pylon (254m) på Storebæltsbroen

Turning Torso (190 m høj) og i en manipuleret Turning Torso (260 m høj) set fra Nordre Røse Fyr i en afstand på 17,6 km

Vores konkrete visuelle bekymringer

- Parken er kystnær og vil være fuldt synlig langs hele Odsherreds nordkyst. Jordens krumning har først betydning efter ca. 18 km, dvs. for alle møller kan hele møllernes højde og rotation ses fra kysten
- Kategori 6 møller skal forsynes med følgende nattelys: For skibsfart: Gule blinkende lanterner med 3-5km mellemrum – synligt i alle retninger i op til 10 km afstand (1). Hver enkelt mølle markeres med oplysning af tårn, trapper og afsatser. Flytrafik: Fast rødt lys på møllehuset - synligt i alle retninger og på op til 10 km afstand(1). Desuden hvidt, intensivt og blinkende lys (2000 candela nat, 20.000 candela dag)(1)
- Det er umiddelbart uklart ud fra ansøgningen, hvorledes projektet ”går i land”? Hvor skal der etableres en kabellandføringsstation? Det vil i den grad være synligt i landskabet

(1) Kan ses på væsentlig længere afstand

Yderst begrænset positive effekter i Odsherred ved Klintebjerg Havvindmøllepark

- I Andel's ansøgning til projektet er nævnt skabelse af nye arbejdspladser og benyttelse af kommunens havne i anlægsfasen.
 - Hvilke arbejdspladser skaber projektet i kommunen på kort og på langt sigt?
 - Hvilke af kommunens havne er egnet som udskibningshavn i anlægsfasen?

Det er vores opfattelse, efter at have konsulteret en ekspert på området, at det kun er Esbjerg Havn, som kan udskibe så store havvindmøller i Danmark. Der vil yderligere kun være tale om et yderst begrænset antal nye arbejdspladser i servicering af møllerne i driftsfasen.

Potentielt store negative økonomiske konsekvenser for Odsherred kommune ved etablering af Klintebjerg Havvindmøllepark

Følgende må forventes ved Klintebjerg Havvindmølleparks nuværende placering:

- Ødelæggelse af herlighedsværdi af hele Odsherreds nordkyst med deraf markant faldende attraktivitet
- Odsherreds kendetegn - unik natur og landskab - vil lide et væsentlig knæk
- Faldende ejendomspriser, ejendomsvurderinger, værditab for de enkelte lodsejere
- Lavere antal overnatninger, besøgstal mv.
- Faldende omsætning i næringslivet og oplevelsesøkonomien
- Lavere beskæftigelse lokalt i Odsherred
- Reduceret skatteprovenu til Odsherred kommunen
- Potentielt større udgifter til at understøtte borgere, som mister deres arbejde

Konklusion

- Der er således tale om et projekt, som har en massiv negativ visuel indflydelse på hele Odsherreds nordkyst - både dag og nat.
- Projektet strider imod energistyrelsens anbefalinger om placering af store vindmøller så kystnært
- Projektet strider imod intentioner bag åben dør-ordningen til små og kystnære projekter
- Projektet strider imod fredningen af Klintebjerg og Fladvandet
- Støjmæssige gener er ikke klarlagt
- Et sådan gigantstort projekt bør placeres i de statslige hav reservationer for vindenergi og energiøer

Fælles for ovenstående: Store negative økonomiske konsekvenser for Odsherred kommune, for erhvervsliv, lodsejere, borgere, besøgende og turister i Odsherred.

Anbefaling til Odsherred kommune

- Det anbefales, at Odsherred kommune afgiver et høringssvar på ansøgningen, som på det kraftigste anfægter placeringen af Klintebjerg Havvindmøllepark
- Det anbefales, at Odsherred kommune starter processen nu med udarbejdelse af et fagligt begrundet høringssvar, evt. beder om en fristforlængelse (begrundet)
- Odsherred kommune kan overveje at anbefale en placering sammen med Hesselø Havvindmøllepark, hvilket giver den fornødne afstand til kysten for kategori 6 møller samt mulighed for at dele infrastruktur, hvilket er i tråd med klimaaftalen af 22. juni 2020, hvor det som tidligere citeret blev ”besluttet at åbne et nyt kapitel i dansk havvindsudbygning, hvor Danmark påbegynder et paradigmeskifte fra enkeltstående havvindmølleparker til energiøer, der skal sikre en mere effektiv udnyttelse af havvindressourcerne”
- Bestyrelsen i Grunderejerforening Klint Bakkers holdning til forslaget er sandsynligvis repræsentativ for de fleste grundejerforeninger på Odsherreds nordkyst (med tusindevis af lodsejere) - vi ønsker derfor en tilbagemelding på kommunens høringssvar på Klintebjerg Havmøllepark

Solnedgang

Eksempel på nattebelysning

Wind farm at night near Dessau-Mosigkau